

Секція: Підприємництво, торгівля та бізнес-культура в контексті розвитку корпоративного сектору

*Костирко А.Г., к.е.н, старший викладач,
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна*

*Бобровська Н.В., к.е.н., старший викладач,
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна*

ОБЛКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ НЕФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Зміни соціально-економічних відносин, розуміння ролі бізнесу в суспільстві, становлення громадянського суспільства стали поштовхом до змін змістового наповнення стратегії підприємств у напрямку соціалізації всіх її складових. Це підвищило рівень соціальної відповідальності бізнесових структур, результатом якого у перспективі, як показала практика, будуть соціальні і бізнес-вигоди через акумуляцію довіри з боку різних груп впливу.

Інтегрування механізму соціальної відповідальності у стратегію підприємства можливе з використанням внутрішніх, зовнішніх і універсальних груп інструментів [1]. У складі зовнішніх інструментів вагоме місце займає нефінансова звітність (соціальна звітність або звітність зі сталого розвитку), адресатами якої є внутрішні і зовнішні користувачі інформації. При цьому очевидним є те, що всі вигоди, які підприємство отримує від реалізації цілей щодо економічної сталості, соціального добробуту і екологічної стабільності, вибудовані довкола такої звітності. У зв'язку з цим, важко переоцінити важливість формування і подання підприємством нефінансової звітності у забезпеченні його сталого розвитку.

Враховуючи вимоги європейської спільноти відповідно до §6 Директиви 2014/95/ЄС від 22 жовтня 2014 р. великі підприємства повинні

підготувати нефінансовий звіт, який має містити інформацію щодо як мінімум таких аспектів: охорона навколишнього середовища; питання зайнятості та соціальні питання; повага прав людини; боротьба з корупцією і хабарництвом [2, 3].

З метою забезпечення зрозумілості інформації у такій звітності було розроблено ряд стандартів нефінансової звітності. За сучасних умов господарювання найпоширенішими стандартами є: ISO 14000; Social Accountability 8000 (SA 8000); Account Ability 1000 (AA 1000); проект Міжнародного стандарту із соціальної відповідальності ISO 26000; Global Reporting Initiative (GRI).

Серед зазначених стандартів найпоширенішим є стандарт GRI, за яким на сьогодні в розвинених країнах нефінансову звітність надають уже більше 4000 компаній, які є представниками як великого, так і малого бізнесу. За даними аудиторської компанії «Baker Tilly» за період 2008 – 2017 рр. кількість українських компаній, які підготували нефінансову звітність за стандартом GRI, зросла з 1 компанії до 16 [4]. При цьому кількість КСВ-звітів, які готують великі компанії, залишається майже незмінною (2014р. – 14 звітів, 2015р. – 17 звітів, 2016р. – 12 звітів, 2017р. – 16 звітів). Підготовку нефінансових звітів здійснюють такі компанії: ДТЕК; ПАТ «Миронівський хлібопродукт»; НАК «Нафтогаз України»; ТОВ «Нова пошта»; ТОВ «Лайфселл» та ін. [5].

Також прикладом успішної реалізації висвітлення корпоративної соціальної відповідальності може слугувати ініціатива Групи «1+1 медіа», яка першою серед медіакомпаній України презентувала нефінансовий звіт за 2016 рік.

Основу GRI становить філософія того, що сталий розвиток компанії забезпечується економічними, екологічними і соціальними результатами. Тому процес підготовки соціального звіту допомагає менеджменту

компанії визначити проблемні аспекти і ризики у зазначених сферах. Практика застосування стандарту GRI показала необхідність його вдосконалення, що знайшло підтвердження у виході у світ у 2016 році модульних стандартів нефінансової звітності (GRI Standards). Перевагою нового стандарту є можливість адаптації КСВ-звіту під галузеву специфіку компаній, що має значно спростити процес його застосування. Крім того, формат даного стандарту універсальний, що надає можливість компаніям формувати звіт по різним аспектам з використанням окремих модулів.

Проте більшість українських компаній використовують вільну форму звітності щодо їхньої соціальної активності. Така форма для компанії є зручною, однак не визнається вітчизняними і міжнародними організаціями. Її основним недоліком, який зменшує можливості отримати бізнес-вигоди у майбутньому, є те, що інформацію не можливо порівняти з подібними документами.

Підвищення рівня інформованості суспільства щодо корпоративної соціальної відповідальності вітчизняного бізнесу збільшує рівень довіри до суб'єктів господарювання. Така місія частково закладена в персональні сайти компаній. За ініціативи Центру «Розвиток корпоративної соціальної відповідальності» щорічно оцінюється рівень розкриття інформації з соціальної відповідальності на сайті. За Індексом прозорості у 2017 році серед досліджених 99 компаній лідером визнано ПАТ «Миронівський хлібопродукт». При цьому за Індексом прозорості 3 з 10 лідерів, які входять до ТОП-10, всі 6 років підготовки Індексу є ДТЕК, СКМ та АрселорМіттал Кривий Ріг [5].

За результатами проведених досліджень було визначено, що за сучасних умов з'явилась нова глобальна тенденція щодо облікового забезпечення формування нефінансових звітів, за якою пропонується

включати дані корпоративної соціальної відповідальності в річну фінансову звітність.

У підсумок зазначимо, що враховуючи загальносвітову тенденцію підвищення вимог до звітування за соціальними й екологічними показниками діяльності, постає нагальне питання активізації зусиль українських компаній щодо підготовки й оприлюднення нефінансових звітів з використанням загальноприйнятих стандартів.

Література:

1. Філіппова С.В. Соціальна відповідальність у стратегії управління вітчизняним підприємством: проблемні питання інтегрування механізму [Електронний ресурс] / С.В. Філіппова // Економіка: реалії часу. – 2017. – №2(30). – С. 5-17. – Режим доступу : <https://economics.opu.ua/files/archive/2017/No2/5.pdf>.
2. Directive 2014/95/EU of the European Parliament and of the Council of 22 October 2014 amending Directive 2013/34/EU as regards disclosure of non-financial and diversity information by certain large undertakings and groups [Electronic resource]. URL: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=OJ:L:2014:330:FULL&from=EN#L_2014330EN.01000101.doc.
3. Безверхий К.В. Економічна сутність поняття «нефінансова звітність» / К.В. Безверхий // Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту. – 2017. – №1-2. – С.23-34.
4. Нефінансова звітність за стандартом GRI у світі та Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bakertilly.ua/news/id1129>.
5. Центр «Розвиток корпоративної соціальної відповідальності» [Електронний ресурс]. – офіційний веб-сайт. – Режим доступу : <http://csr-ua.info/csr-ukraine>. – Мова укр. – Дата останнього доступу: 25.10.2018. – Назва з екрану.